

דף מ.

עין משפט ג.

או"ח סימן תריב פ"ג

ג. ו. אכל אוכלים שאינם ראויים לאכילה^ה, או שאכל אכילה גסה כגון אכל מיד על האכילה שאכל בערב יוה"כ שאכל עד שקץ במזונו^י, פטור^ז אבל אסור.

עין משפט ה.

או"ח סימן תנר פ"ג

ג. ד. בזה"ז כל מין חליטה אסורה^ח שאין אנו בקיאים בחליטה.

ה. כגון עשבים המרים או שתה ציר או חומץ חי, אפי' אכל או שתה מהם הרבה פטור, אבל מכין אותו מרדות, ועיין בכה"ח אות מ"ו.

ו. אכל אם רק שבע ואינו מתאוה לאכול יותר חייב כיון שמרגיש טעם האוכל. מ"ב אות י"ד. ובשער הציון אות ט"ו.

ז. דלמדו בגמ' יומא פ' ע"ב "לא תעונה" פרט למזיק את עצמו ואת האוכלים. אבל אסור כ"כ הרמב"ם, ועיין במ"ב אות ט"ו.

ח. וחולה שאין בו סכנה אסור גם בדברים שאינם ראויים לאכילה דכיון שאכלם בשביל רפואה מחשיב אותם. הגם שמתרפאים מאיסורי הנאה מ"מ באכילה אסור. כ"כ בשאגת אריה סי' ע"ה.

ט. ולחולה שיש בו סכנה יותר טוב להאכילו דברים שאינם ראויים לאכילה אפי' כשיעור מאשר להאכילו דברים הראויים בפחות מכשיעור, דפחות מכשיעור עדיין איסור תורה הוא, לא כן במאכלים שאינם ראויים. ועיין בכה"ח אות כ"ח ובמש"כ.

י. אבל להריח טאבק מותר רק שאין להושיטו מאחד לשני כי זה גורם קלות ראש. כה"ח אות ל"ד.

יא. שהיו חולטין העיסה או הקמח ברותחין ומתוך כך אינה מחמצת, והיום אין בקיאין בחליטה. מ"א ס"ק ד'. וכתב הרמב"ם הטעם גזירה שמא לא ירתיח המים יפה יפה, או שאין בקיאים בשיעור המים הרותחים אם הרבה או מעט, וכמה זמן שיעור הרתיחה, ואם יניחו אותו ברותחין או ישפכו עליו הרותחין. ב"ח ביור"ד סי' ע"ג. כה"ח אות י"ט.

יב. ואם נפלה חטה שלמה לרותחין בפסח ולא נתבקעה י"ל דמותר גם באכילה, ועיין בסי' תס"ז סעיף ט' דדעת מר"ן דבנמצא בתבשיל בפסח ולא נתבקעה מותר מעיקר הדין, וכ"כ הב"ח שכן עיקר לדינא רק שהמנהג להחמיר גם בלא נתבקעה כמו שכתב שם הרמ"א. כה"ח אות כ"ב.

עין משפט ו.

אה"ע סימן קסג סעיף ב

ב. ג. החולץ ליבמתו, הרי הוא כאחד האחים לנחלה, ואם האב קיים הוא יורש הכל מנכסי בנו המת, ואם מת האב יחלוקו האחים ביניהם.

הגה: ד. אפי' היבם רצה לייבם והיא לא רצתה וחלץ, אין לו כלום בנכסים רק כשאר יורש. ואם תפס האב הנכסים לפני היבום, וטען קים לי שמצוות חליצה קודמת, אין מוציאין הנכסים מידו.

הגה: ה. כל זה מדינא, אבל חכמים תיקנו שהחולץ נוטל חצי הנכסים.

עין משפט ז.

אה"ע סימן קסג סעיף א

א. המייבם את יבמתו זוכה בנכסי המת ^ט, ועומד במקומו ליטול חלקו בנכסי אביהם, ואפי' גירשה מיד, ובלבד שהיתה ראויה לו ליבום, ויורש דוקא במוחזק ^י, כגון שמת אביהם ואח"כ מת אחיו קודם שחלקו, אבל היבם אינו אוכל חלק אחיו המת בראוי, כגון אם מת אחיו ואח"כ מת אביהם, ואפי' במוחזק אינו נוטל אלא בגוף הנכסים, אבל בשבח שהשביחו הנכסים אינו נוטל חלק אחיו ^{יב}, ואפי' שבחו אחר היבום קודם החלוקה.

הגה: ב. י"א דכל מה שנקרא ראוי לגבי בכור נקרא ראוי לגבי היבם. וי"א דיבם נוטל במלוה ובשאר ראוי של המת, רק שאינו נוטל בראוי של אביו, אם מת אחר אחיו, והסברא הראשונה נראית עיקר.

ט. ממשנה יבמות מ"א ע"א וכת"ק, ויליף לה בגמ' מדכתיב "יקום על שם אחיו". ואין צורך לקרוא את הבן הבכור של היבם והיבמה על שם המת כמבואר בסי' קס"ו סעיף ו', שקבלת חז"ל ביבמות כ"ד ע"א עקרה פשוטו של מקרא בזה, ועיין בשו"ת יביע אומר חלק ה' יור"ד סי' כ"א אות ב' שכן העלה ודלא כדעת החולקים.

י. ממשנה בכורות דף נ"א ע"ב. ושם טעמא בגמ'.

כ. היינו בשבח הנכסים של אביהם, אין נוטל השבח, אבל בנכסי אחיו נוטל השבח דהוא יורש אותו, ואין חולק עם שום אדם כ"כ המגיד וב"ש ס"ק א'.

עין משפט זז.

הו"מ סימן רעו סעיף א

א. סדר נחלות כך הוא ^ל מי שמת בנו יורשו, אין לו בן זרעו של הבן בין זכר בין נקבה עד סוף כל הדורות עומד במקומו ^מ לא נמצא זרע לבן, אם יש לו בת יורשת, אין לו בת זרעה של הבת עד סוף הדורות עומד במקומה. אין לו בת תחזור הירושה לאביו של המת ^נ, ואם אין אביו קיים תחזור הירושה לזרע האב שהם אחי המת, וזרעם עד סוף הדורות קודמים לאחותו של המת, אין לו אחים ואחיות ולא זרעם תחזור הירושה לאבי אביו, ואם אין אבי אביו קיים זרעו דהיינו אחי אביו של המת יורשים, והזכרים וזרעם קודם לנקבות וכן ע"ז הדרך עד ראובן בן יעקב.

ל. ממשנה וברייתא פ"ח דב"ב קט"ו ע"א.

והגם שהבת אינה יורשת במקום שיש בן, מ"מ א"א לחייבה לחתום על ויתור או קבלת סמכות, ויכולה לדרוש עד עשרה אחוז ממה שמגיע לה ע"פ החוק כן העלה ביביע אומר הו"מ ח"ט סי' ח'.

מ. ונלמד מהכתוב ובן אין לו שנכתב עם יו"ד ודרשו עיין עליו. סמ"ע ס"ק א'.

נ. ואע"פ שזה לא מצאנו בפירוש בפסוק, מ"מ דרשינן לה בגמ' ק"ח ע"ב מדכתיב במדבר י"א "ונתתם את נחלתו לשארו", ואביו הוא שארו יותר מאחיו, וכן כולם ומה שהתורה לא כתבה במקום שארו אביו בפירוש, משום דלא ניחא לפסוק לנקוט כך שזו קללה דהיינו שימותו הבנים בחיי אביהן.

ואגב שהתחיל באחזה דכתיב ונתתם את נחלתו לאחיו סיים ונתתם את נחלתו לאחי אביו, אע"פ שגם הוא דרך קללה וא"כ הו"ל לכתוב ונתתם את נחלתו לאבי אביו. סמ"ע ס"ק ב'. וכתב הפעמוני זהב פירוש הסמ"ע שהקללה הוא שימות האדם בחיי דודו, שהדוד הוא דור ראשון ובן האח הוא דור שני, ואפ"ה אגב שהתחיל באחזה שכתב ונתתם את נחלתו לאחיו כתב ונתתם את נחלתו לאחי אביו, והגם שמן הראוי הואיל והזכיר קללה היה לו לומר ונתתם את נחלתו לאבי אביו שהוא על סדר הירושה, והגם שאם היה מזכיר אבי אביו היא קללה יותר שימות הבן בחיי אביו ובחיי זקנו עכ"פ הואיל והזכיר לשון קללה באחי אביו היה יכול לנקוט אבי אביו הגם שהיא קללה יותר אם לא מטעם דאגב דנקט אחיו נקט ג"כ אחי אביו, זהו כוונת הסמ"ע ואין כאן גימגום בדבריו כמו שהעיר עליו הש"ך בס"ק א'.

עין משפט ט

אה"ע סימן קסב פעיף ג

ג. החולץ ליבמתו, אסור מדרבנן גם בקרובותיה אפי' בשניות, וכן היא אסורה בקרוביו, אבל האחים מותרים בכל קרובותיה.

דף מ:

עין משפט א.

אה"ע סימן קסב פעיף ד

ד. מותר אדם לישא אחות צרת חלוצתו ושאר קרובותיה, ואסור לישא צרת קרובת חלוצתו. ^פ.

עין משפט ב

אה"ע סימן קסב פעיף ה

ה. אסור לישא צרת קרובת חלוצתו.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קסב פעיף ו

עין לעיל דף מ. עין משפט ט

פ. שעשוואה חכמים כגרושתו, ואסורה אחותה. ואם אחות חלוצתו נשאה לאחיו, אז היא אסורה עליו יחד עם צרתה אם תיפול לפניו, אע"ג דהיא אינה אסורה אלא מדרבנן. ב"ש